

POLITIET

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres referanse
13/3931

Vår referanse
201341236

Dato
06.12.2013

Høringsuttalelse – Forslag om endring i forskrift om opptak til høyere utdanning

Jeg viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 18.11.2013. Nedenfor følger høringsuttalelse fra Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester.

1. Innledning

Politiets oppgave er å anvende gjeldende regelverk om politiattester. Bestemmelser om når det kan kreves politiattest, av hvem og med hvilket innhold, reguleres i særlovgivningen og i strafferegistreringsloven og politiregisterloven med forskrifter.

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester ser det likevel som sin oppgave å påpeke eventuelle uklarheter i gjeldende og foreslått regelverk, og å komme med innspill til framgangsmåten ved innhenting av politiattester.

2. Forholdet til universitets- og høyskoleloven § 4-9

Det ligger utenfor denne høringsrundens tema å vurdere innholdet i universitets- og høyskoleloven § 4-9. Jeg tillater meg likevel å komme med noen betraktninger om systematikken i hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av politiattester til studenter.

Universitets- og høyskoleloven § 4-9 er vedtatt endret med ikrafttredelse 01.01.2014 slik at nytt første ledd siste punktum lyder: ”I studier der studenter kommer i kontakt med mindreårige, skal det kreves at studentene legger frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd”.

Tilføyelsen framstår som et nytt selvstendig hjemmelsgrunnlag, sammen med de eksisterende hjemmelsgrunnlagene i § 4-9, slik at man fra 01.01.2014 har tre selvstendige hjemler for utstedelse av politiattester for studenter:

1. § 4-9 første ledd første setning: I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring.

Østfinnmark politidistrikt

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester
Post: Postboks 113, 9951 Vardø
Telefon: 78 98 93 60
E-post: politiattest@politiet.no

2. § 4-9 andre ledd siste setning: Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving.
3. § 4-9 første ledd siste setning: I studier der studenter kommer i kontakt med mindreårige.

Det er hjemlene angitt i nr. 2 og 3 ovenfor som er tatt inn i forslaget til endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning.

Spørsmålet er dermed om det etter vedtakelse av ovennevnte lovendring bør vurderes om det i det hele tatt er behov for hjemmelen angitt i nr. 1 ovenfor, § 4-9 første ledd, første setning, og den korresponderende bestemmelsen om innhold i slike politiattester i § 4-9 andre ledd første setning.

Dersom disse to bestemmelsene ble fjernet, ville § 4-9 første og andre ledd framstå som følger:

- (1) I studier der studenter kommer i kontakt med mindreårige, skal det kreves at studentene legger frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd.
- (2) Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning..

Disse to hjemlene ville for det første sikre at det kreves barneomsorgsattest for studenter som kan komme i kontakt med mindreårige. For det andre at det for alle studenter kan kreves politiattest tilsvarende som for vedkommendes yrke etter endt utdanning. Det antas at de to hjemlene vil være tilstrekkelige til å dekke det saklige behovet for politiattester for studenter.

3. Forslagene om endring i forskrift om opptak til høyere utdanning kapittel 6

Generelt

Konkrete forslag fra denne side til justeringer i Kunnskapsdepartementets forslag framgår av vedlegg til dette brevet. I vedlegg 1 er foreslåtte endringer markert. Vedlegg 2 viser forskriften kapittel 6 dersom våre forslag tas til følge.

Utkastet § 6-1

Kunnskapsdepartementets forslag om endring av dagens § 6-1 og opphevelse av dagens §§ 6-2 til 6-4 tiltres.

Det foreslås fra denne side at det tas inn en bestemmelse i § 6-2 om at informasjon om krav til politiattester tas inn i tilbudsbrevene til studentene.

Det foreslås videre at nåværende § 6-7, med noen redaksjonelle endringer, flyttes til § 6-3 for å gi regelverket i forskriften samme kronologi som opptaksprosessen til universiteter og høyskoler og søknadsprosessen for utstedelse av politiattester.

Østfinnmark politidistrikt

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester
 Post: Postboks 113, 9951 Vardø
 Telefon: 78 98 93 60
 E-post: politiattest@politiet.no

Saksbehandler: AAA029
 Skrevet ut: 06.12.2013
 Side 2 av 4

Det foreslås endelig at det tas inn en bestemmelse i § 6-4 om studentenes plikt til å søke politiattest.

Forslaget til to nye bestemmelser og forslag til flytting av bestemmelsen i § 6-7 til § 6-3, medfører også at det foreslås at nummereringen av forskriftens øvrige bestemmelser endres, se nedenfor.

Utkastets § 6-2 (Nåværende § 6-5)

Endringen tiltres under forutsetning av at politiregisterloven og politiregisterforskriften trer i kraft. I motsatt fall beholdes dagens henvisning til strafferegistreringsloven med forskrift. Dette må avklares med Justisdepartementet.

Nummereringen foreslås endret til § 6-5.

Utkastets § 6-3 (Nåværende § 6-6)

Overskriften foreslås endret slik at det klargjøres at bestemmelsen omhandler frister for å framlegge politiattest. I tillegg foreslås noen redaksjonelle endringer.

Det foreslås videre at fristen for framleggelse av politiattest utvides fra 14 dager til en måned. For å kvalitetssikre utstedelsen av politiattester, håndtere nødvendige arkivrutiner og ivareta øvrige krav til forsvarlig saksbehandling, opererer Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester med en saksbehandlingstid på 14 dager. I tillegg kommer postgang.

Det er et mål for enheten at saksbehandlingstiden skal overholdes også i perioder med høyt sakstfang, som ved opptak til høyskoler og universiteter. Det vil uansett ikke være praktisk mulig for studenten å framlegge politiattest innen 14 dager, og dette bør hensyntas i forskriften.

Nummereringen foreslås endret til § 6-6.

Utkastets § 6-4 (Nåværende § 6-7)

Bestemmelsen er, med noen redaksjonelle endringer, foreslått flyttet til § 6-3, se ovenfor.

Utkastets § 6-5 (Nåværende § 6-8)

Overskriften foreslås endret i samsvar med bestemmelsens innhold.

Nummereringen foreslås endret til § 6-7.

Utkastets §§ 6-6 – 6-11 (Nåværende §§ 6-9 – 6-14)

Nummereringen foreslås endret til §§ 6-8 – 6-13.

Østfinnmark politidistrikt

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester
Post: Postboks 113, 9951 Vardø
Telefon: 78 98 93 60
E-post: politiattest@politiet.no

Saksbehandler: AAA029
Skrevet ut: 06.12.2013
Side 3 av 4

4. Avslutning

Undertegnede er takknemlig for tilbakemelding på høringsuttalelsen og er tilgjengelig på telefon 78989342 og på e-post are.aarhus@politiet.no.

Med vennlig hilsen

Are Aarhus
Politifullmektig

Vedlegg: 1. Kapittel 6 i forskriften med markerte forslag til endringer
                  2. Kapittel 6 i forskriften etter forslag til endringer

Kopi: Politidirektoratet

Østfinnmark politidistrikt

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester
Post: Postboks 113, 9951 Vardø
Telefon: 78 98 93 60
E-post: politiattest@politiet.no

Saksbehandler: AAA029
Skrevet ut: 06.12.2013
Side 4 av 4

Kapittel 6. Politiattest ved opptak til høyere utdanning

§ 6-1. Generelt

(1) Søkere til utdanninger hvor studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd i forbindelse med opptak.

(2) Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

(3) Den enkelte utdanningsinstitusjon må vurdere om utdanningene de tilbyr omfattes av første ledd eller andre ledd og kreve fremlagt politiattest av studenter til disse utdanningene.

§ 6-2. Informasjon ved tilsagn om plass ved utdanningen

I tilbudsbrevet til søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-1 første og andre ledd skal det framgå at det kreves politiattest ved opptak til utdanningen, hvilken hjemmel som regulerer kravet om politiattest, hvilke merknader som eventuelt skal framgå av politiattesten, framgangsmåten for søknad om og fremleggelse av politiattest og fristene for å legge fram politiattest i § 6-5.

§ 6-3. Bekreftelse ved opptak til utdanningen

Søkere som omfattes av § 6-1 første og andre ledd, skal sammen med melding om at de mottar studieplassen bekrefte at de kjenner regelverket om politiattest, og at de vil levere attest som er relevant for opptak til vedkommende utdanning innenfor de fastsatte frister.

§ 6-4. Søknad om politiattest

Søkere som omfattes av § 6-1 første og andre ledd skal snarest mulig søke politiet om å få utstedt politiattest. Søknaden om politiattest skal vedlegges kopi av tilbudsbrevet som nevnt i § 6-2.

§ 6-5. Utstedelse av politiattest

For utstedelse av politiattest gjelder lov av 28. mai 2010 nr.16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten, med tilhørende forskrift av 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten. (Forutsetter ikrafttredelse av politiregisterloven og -forskriften).

§ 6-6. Tidspunktet-Frister for fremleggelse av politiattest

(1) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i ~~denne forskrifts~~ § 6-1 første og andre ledd og som har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal sende politiattesten til utdanningsstedet innen ~~fristen som er satt for å motta utdanningsplassen en måned etter at de mottok tilsagn om plass ved utdanningen.~~

(2) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-1 første og andre ledd og som ikke har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal legge frem politiattesten for utdanningsstedet senest ved fastsatt utdanningsstart, ~~jf. § 6-4.~~

(3) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger mindre enn ~~fjorten dageren måned~~ før, eventuelt etter, studiestart, skal legge fram politiattesten senest ~~fjorten dageren måned~~ etter at tilsagn om utdanningsplass er gitt.

(4) Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

~~§ 6-4. Bekreftelse ved opptak~~

~~Søkere som omfattes av denne forskrifts § 6-3 andre ledd, skal sammen med melding om at de mottar studieplassen bekrefte at de kjenner regelverket om politiattest, og at de vil levere attest som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, jf. § 6-1, innenfor de fastsatte frister.~~

~~§ 6-75. Ny politiattest i løpet av utdanningen~~Fornyhet vandelskontroll****

Fornyhet vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven § 43.

~~§ 6-86. Følger av at politiattest ikke fremlegges~~

(1) Søkere eller studenter som ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskriften, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring ved den aktuelle utdanningen.

(2) Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i første ledd dersom årsaken til at søkeren eller studenten ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskriften, ligger utenfor vedkommendes kontroll.

~~§ 6-97. Følger av at studenten ikke kan delta i praksisopplæring/klinisk undervisning~~

Studenter som ikke kan delta i obligatorisk praksisopplæring/klinisk undervisning, vil ikke kunne få vitnemål for fullført grad eller utdanning.

~~§ 6-810. Behandling av politiattesten ved utdanningsinstitusjonen~~

(1) Dersom det fremgår av en politiattest at studenten har slik merknad som nevnt under § 6-1, skal utdanningsinstitusjonen straks underrette om den rett studenten har til bistand i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 sjuende ledd.

(2) Utdanningsinstitusjonen skal snarest mulig og senest innen ti dager etter at politiattesten er mottatt, sende politiattesten til den nasjonale nemnda som er opprettet i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Med politiattesten skal det følge en oversikt over innhold og veiledning i den kliniske undervisningen/praksisopplæringen og en uttalelse om hvorvidt studenten bør utelukkes fra å delta i denne. Studenten skal samtidig få kopi av institusjonens uttalelse til nemnda med vedlegg, og gis fjorten dagers frist til å uttale seg til nemnda.

~~§ 6-911. Den nasjonale nemnda for politiattest~~

(1) Den nasjonale nemnda for politiattest skal oppnevnes i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Den oppnevnes for fire år av gangen. Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer.

(2) Den nasjonale nemnda for politiattest er vedtaksfør når leder og tre andre medlemmer er til stede.

(3) Nemnda skal behandle saken snarest mulig, og senest innen fire uker etter at saken er mottatt fra undervisningsinstitusjonen.

(4) Nemnda skal med bakgrunn i forholdene ved den kliniske undervisningen og praksisopplæringen på den utdanningen der studenten er tilbudt studieplass, og opplysningene om de forhold som ligger til grunn for politiattesten, vurdere om hensynet til pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre skal føre til at studenten skal utestenges fra klinisk undervisning eller praksisopplæring.

(5) Nemnda kan innkalle studenten til møte dersom det anses nødvendig for å få saken tilfredsstillende opplyst.

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette er klageinstans for nemndas vedtak.

§ 6-102. Taushetsplikt

(1) Den som får kjennskap til taushetsbelagte opplysninger gjennom en politiattest, plikter overfor uvedkommende å bevare taushet om disse, jf. forvaltningsloven § 13 - § 13e og politiregisterloven § 47.

(2) Brudd på taushetsplikten kan straffes etter straffeloven § 121.

§ 6-113. Oppbevaring av politiattest

Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende og skal makuleres straks etter at attesten har blitt brukt til det formålet attesten er innhentet for med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 4-9.

Kapittel 6. Politiattest ved opptak til høyere utdanning

§ 6-1. Generelt

(1) Søkere til utdanninger hvor studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd i forbindelse med opptak.

(2) Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

(3) Den enkelte utdanningsinstitusjon må vurdere om utdanningene de tilbyr omfattes av første ledd eller andre ledd og kreve fremlagt politiattest av studenter til disse utdanningene.

§ 6-2. Informasjon ved tilsagn om plass ved utdanningen

I tilbudsbrevet til søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-1 første og andre ledd skal det framgå at det kreves politiattest ved opptak til utdanningen, hvilken hjemmel som regulerer kravet om politiattest, hvilke merknader som eventuelt skal framgå av politiattesten, framgangsmåten for søknad om og fremleggelse av politiattest og fristene for å legge fram politiattest i § 6-5.

§ 6-3. Bekreftelse ved opptak til utdanningen

Søkere som omfattes av § 6-1 første og andre ledd, skal sammen med melding om at de mottar studieplassen bekrefte at de kjenner regelverket om politiattest, og at de vil levere attest som er relevant for opptak til vedkommende utdanning innenfor de fastsatte frister.

§ 6-4. Søknad om politiattest

Søkere som omfattes av § 6-1 første og andre ledd skal snarest mulig søke politiet om å få utstedt politiattest. Søknaden om politiattest skal vedlegges kopi av tilbudsbrevet som nevnt i § 6-2.

§ 6-5. Utstedelse av politiattest

For utstedelse av politiattest gjelder lov av 28. mai 2010 nr.16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten, med tilhørende forskrift av 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten. (Forutsetter ikrafttredelse av politiregisterloven og -forskriften).

§ 6-6. Frister for fremleggelse av politiattest

(1) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-1 første og andre ledd og som har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal sende politiattesten til utdanningsstedet innen en måned etter at de mottok tilsagn om plass ved utdanningen.

(2) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger som nevnt i § 6-1 første og andre ledd og som ikke har merknad på politiattesten som er relevant for opptak til vedkommende utdanning, skal legge frem politiattesten for utdanningsstedet senest ved fastsatt utdanningsstart.

(3) Søkere som får tilsagn om plass ved utdanninger mindre enn en måned før, eventuelt etter, studiestart, skal legge fram politiattesten senest en måned etter at tilsagn om utdanningsplass er gitt.

(4) Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6-7. Fornyet vandelskontroll

Fornyet vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven § 43.

§ 6-8. Følger av at politiattest ikke fremlegges

(1) Søkere eller studenter som ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskriften, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring ved den aktuelle utdanningen.

(2) Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i første ledd dersom årsaken til at søkeren eller studenten ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskriften, ligger utenfor vedkommendes kontroll.

§ 6-9. Følger av at studenten ikke kan delta i praksisopplæring/klinisk undervisning

Studenter som ikke kan delta i obligatorisk praksisopplæring/klinisk undervisning, vil ikke kunne få vitnemål for fullført grad eller utdanning.

§ 6-10. Behandling av politiattesten ved utdanningsinstitusjonen

(1) Dersom det fremgår av en politiattest at studenten har slik merknad som nevnt under § 6-1, skal utdanningsinstitusjonen straks underrette om den rett studenten har til bistand i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 sjuende ledd.

(2) Utdanningsinstitusjonen skal snarest mulig og senest innen ti dager etter at politiattesten er mottatt, sende politiattesten til den nasjonale nemnda som er opprettet i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Med politiattesten skal det følge en oversikt over innhold og veiledning i den kliniske undervisningen/praksisopplæringen og en uttalelse om hvorvidt studenten bør utelukkes fra å delta i denne. Studenten skal samtidig få kopi av institusjonens uttalelse til nemnda med vedlegg, og gis fjorten dagers frist til å uttale seg til nemnda.

§ 6-11. Den nasjonale nemnda for politiattest

(1) Den nasjonale nemnda for politiattest skal oppnevnes i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4-9 femte ledd. Den oppnevnes for fire år av gangen. Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer.

(2) Den nasjonale nemnda for politiattest er vedtaksfør når leder og tre andre medlemmer er til stede.

(3) Nemnda skal behandle saken snarest mulig, og senest innen fire uker etter at saken er mottatt fra undervisningsinstitusjonen.

(4) Nemnda skal med bakgrunn i forholdene ved den kliniske undervisningen og praksisopplæringen på den utdanningen der studenten er tilbudt studieplass, og opplysningene om de forhold som ligger til grunn for politiattesten, vurdere om hensynet til pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre skal føre til at studenten skal utestenges fra klinisk undervisning eller praksisopplæring.

(5) Nemnda kan innkalle studenten til møte dersom det anses nødvendig for å få saken tilfredsstillende opplyst.

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette er klageinstans for nemndas vedtak.

§ 6-12. Taushetsplikt

(1) Den som får kjennskap til taushetsbelagte opplysninger gjennom en politiattest, plikter overfor uvedkommende å bevare taushet om disse, jf. forvaltningsloven § 13 - § 13e og politiregisterloven § 47.

(2) Brudd på taushetsplikten kan straffes etter straffeloven § 121.

§ 6-13. Oppbevaring av politiattest

Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende og skal makuleres straks etter at attesten har blitt brukt til det formålet attesten er innhentet for med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 4-9.